

มาตรฐานปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบ (Pneumonia) กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลสุรินทร์

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
<p><u>มาตรฐานที่ 1</u> การประเมิน ปัญหาและความ ต้องการ</p>	<p>การประเมินปัญหา และความต้องการ ของผู้ป่วยเด็กโรค ปอดอักเสบ 1 การประเมินใน ระยะแรกเริ่ม</p>	<p>พยาบาลวิชาชีพประเมินปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยตั้งแต่แรกเริ่ม จนกระทั่งจำหน่าย และ สื่อสารข้อมูลที่ประเมินได้ระหว่างทีมการพยาบาลและทีมสหสาขาวิชาชีพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p> <p>1. ประเมินสภาวะสุขภาพผู้ป่วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินปัญหาและความต้องการเมื่อแรกเริ่ม ในแบบประเมินภาวะสุขภาพผู้ป่วยแรกเริ่ม (FM-NUR-050) ซึ่งมี ประวัติส่วนตัว ประวัติการเจ็บป่วยในอดีตและปัจจุบัน อาการสำคัญ อาการ สัญญาณชีพแรกเริ่ม โรคประจำตัว ประวัติผ่าตัด ประวัติความเจ็บป่วยในครอบครัว ประวัติแพ้ยา แบบประเมินตาม 11 แบบแผนของกอร์ดอน ประเมิน Pain , ประเมินแผลกดทับ, ประเมิน Fall เป็น ต้น - ประเมินสภาพร่างกาย ตรวจร่างกายตามระบบ - ประเมินเพื่อการจำแนกประเภทผู้ป่วยตามระดับความต้องการการพยาบาล แบ่งเป็น 5 ประเภท ดังนี้ <p>ประเภท ที่ 1 (Self care) ผู้ป่วยสามารถช่วยเหลือตนเองได้</p> <p>ประเภท ที่ 2 (Minimal care) ผู้ป่วยต้องการการพยาบาลเล็กน้อย</p> <p>ประเภท ที่ 3 (Intermediate care) ผู้ป่วยต้องการการพยาบาลปานกลาง</p> <p>ประเภท ที่ 4 (Modified care) ผู้ป่วยต้องการการพยาบาลมาก</p> <p>ประเภท ที่ 5 (Intensive care) ผู้ป่วยต้องการการพยาบาลเกือบตลอดเวลา</p> <p>2. ประเมินสภาพจิตใจ อารมณ์ สังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความวิตกกังวล ความเครียด ความกลัว ของผู้ป่วยและครอบครัว - ประเมินบทบาทสัมพันธ์ภาพในครอบครัว/ญาติผู้ดูแล - ประเมินการสนับสนุนทางสังคม เศรษฐกิจ ค่ารักษา 	<p>ผู้ป่วยได้รับการประเมิน ปัญหาและความ ต้องการตั้งแต่แรกเริ่มจน จำหน่ายและทันทีเมื่อ เกิดเหตุฉุกเฉิน</p>

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
	<p>2. การประเมินใน ระยะการดูแล ต่อเนื่อง</p> <p>3. การประเมินใน ระยะจำหน่าย</p>	<p>มีการประเมินขณะอยู่โรงพยาบาล ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินระดับการรู้สึกตัว - ประเมินอาการ อาการแสดง ลักษณะการหายใจ จังหวะการหายใจ - ประเมินสัญญาณชีพ - ประเมินอาการรบกวน ความสุขสบาย - ประเมินความสามารถในการรับประทานอาหาร - ประเมินการได้รับสารอาหารและสารน้ำ - ประเมินภาวะแทรกซ้อน <p>ประเมินปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยซ้ำก่อนจำหน่าย เกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ - ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการดูแลตนเองของผู้ป่วยและครอบครัว - ความต้องการการดูแลต่อเนื่อง และการเลือกใช้บริการด้านสุขภาพ กรณีต้องการความช่วยเหลือ เช่น สถานพยาบาลใกล้บ้าน องค์กรในชุมชน เช่น รพ.สต. อสม. เป็นต้น 	
<p>มาตรฐานที่ 2 การวินิจฉัยการ พยาบาล</p>	<p>การวินิจฉัยการ พยาบาลผู้ป่วยเด็ก โรคปอดอักเสบ</p>	<p>พยาบาลวิชาชีพวิเคราะห์ข้อมูลที่ประเมินได้เพื่อตัดสินใจระบุปัญหาความต้องการการพยาบาลหรือกำหนดข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลได้อย่างถูกต้อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสี่ยงต่อการเกิดภาวะการหายใจล้มเหลวเนื่องจากมีพยาธิสภาพที่ปอด 2. เสี่ยงต่อการเกิดภาวะเนื้อเยื่อของร่างกายได้รับออกซิเจนไม่เพียงพอ 3. เสี่ยงต่อการเกิดการอุดตันทางเดินหายใจเนื่องจากการระบายเสมหะไม่มีประสิทธิภาพ 4. มีโอกาสเกิดการชักเกร็งเนื่องจากมีไข้สูง 5. อาจขาดสารอาหารและสารน้ำ 6. ผู้ป่วยและผู้ดูแลมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับโรคที่เป็นและต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 	<p>ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัย ปัญหาทางการพยาบาล สอดคล้องกับปัญหาและ ความต้องการ</p>

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
<p>มาตรฐานที่ 3</p> <p>การวางแผนการพยาบาล</p>	<p>การวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบ</p>	<p>7. ผู้ดูแลผู้ป่วยพร้อมความรู้เรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อกลับบ้าน</p> <p>พยาบาลวิชาชีพวางแผนการพยาบาลเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยให้ปลอดภัย รวดเร็ว ถูกต้อง ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่สามารถป้องกันได้ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ดูแลให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากภาวะการหายใจล้มเหลว 2. ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับออกซิเจนอย่างเพียงพอ 3. ดูแลทางเดินหายใจให้โล่ง 4. ดูแลให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากไข้สูง 5. ดูแลให้ได้รับสารอาหารและสารน้ำอย่างเพียงพอ 6. ดูแลให้ผู้ป่วยและญาติคลายความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วย 7. ดูแลผู้ป่วยและญาติให้ได้รับข้อมูลความรู้เรื่องโรค การปฏิบัติตัวเมื่อกลับบ้าน 	<p>ผู้ป่วยได้รับการวางแผนการพยาบาลสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ</p>
<p>มาตรฐานที่ 4</p> <p>การปฏิบัติการพยาบาล</p>	<p>ปฏิบัติการพยาบาลการดูแลผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบ</p>	<p>ปฏิบัติการพยาบาลที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดภาวะการหายใจล้มเหลว ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 วัดสัญญาณชีพทุก 1-2 ชั่วโมงตามอาการของผู้ป่วย 1.2 จัดให้ออนท่าศีรษะสูง 30 องศาเพื่อให้ปอดขยายตัวได้มากขึ้น 1.3 ประเมินอัตราการหายใจ ลักษณะการหายใจหอบ มี Retraction, ออกนุ้ม ปีกจมูกบาน กระสับกระส่าย นอนราบไม่ได้ 1.4 ดูแลให้ได้รับออกซิเจนตามความเหมาะสมตามแผนการรักษา 1.5 Monitor O₂ sat Keep > 95% 1.6 ดูแลให้ได้รับสารอาหาร สารน้ำตามแผนการรักษา 1.7 ดูแลให้ได้รับยาตามแผนการรักษา ได้แก่ยาปฏิชีวนะ ยาพ่นขยายหลอดลม ยาแก้ไอละลายเสมหะ น้ำเกลือหยอดล้างจมูก เป็นต้น 	<p>ผู้ป่วยได้รับการพยาบาลที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการตลอดจนได้รับการบรรเทาอาการรบกวนและไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน</p>

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
		<p>1.8 เคาะปอดดูตื้นเสมหะหลังพ่นยาขยายหลอดลม หรือทุกครั้งที่มีเสมหะมาก</p> <p>1.9 บันทึกรับน้ำเข้า-ออก ในร่างกาย ทุก 8 ชั่วโมง</p> <p>2. ปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดภาวะเนื้อเยื่อของร่างกายได้รับออกซิเจนไม่เพียงพอ</p> <p>2.1 ประเมินภาวะพร่องออกซิเจนจาก Monitor O₂ sat Keep > 95% และ ระดับความรู้สึกตัว ลักษณะการหายใจ อาการหอบเหนื่อย การตรวจสภาพสีผิวปลายมือปลายเท้า ความรู้สึกตัว สัญญาณชีพทุก 2 ชั่วโมงหรือทุก 4 ชั่วโมง ตามสภาพผู้ป่วยเพื่อจะได้ให้การพยาบาลได้ทันทั่วทั้งที่ และรายงานแพทย์ทราบทันทีเมื่อพบภาวะผิดปกติ</p> <p>2.2 ดูแลทางเดินหายใจให้โล่ง โดยจัดให้อนศีรษะสูง 30 องศา เพื่อให้ปอดได้ยืดขยายได้เต็มที่</p> <p>2.3 ดูแลให้ได้รับยาตามแผนการรักษา</p> <p>2.4 เช็ดตัวลดไข้เมื่อมีไข้</p> <p>2.5 ฟังเสียงปอดเป็นระยะ ๆ ในขณะที่เหนื่อยหอบ เพื่อประเมินการหดตัวของปอดที่ผิดปกติของหลอดลม และทำกายภาพบำบัดทรวงอก (chest physiotherapy) เพื่อให้เสมหะขับออกมาได้สะดวก</p> <p>2.6 แนะนำให้ผู้ดูแลเด็กให้เด็กดื่มน้ำบ่อย ๆ เพื่อที่จะช่วยทำให้เสมหะที่คั่งอยู่ในปอดนั้นอ่อนตัวลง และมีการขับออกมาได้ง่ายขึ้น</p> <p>2.7 ให้การพยาบาลอย่างนุ่มนวล ปลอดภัย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยกับพยาบาลและลด ปัญหากลัวคนแปลกหน้า ซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยให้ความร่วมมือในการพยาบาลมากขึ้น</p> <p>2.8 เตรียมของใช้และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยได้ตลอดเวลาถ้ามีภาวะฉุกเฉิน</p> <p>3. เสี่ยงต่อการเกิดการอุดกั้นทางเดินหายใจเนื่องจากการระบายเสมหะไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>3.1 จัดท่านอนเพื่อป้องกันการสำลักโดยจัดอยู่ในท่านอนกึ่งคว่ำ หรือนอนตะแคงไปข้างใดข้างหนึ่ง โดยเฉพาะในรายไม่รู้สึกตัว</p>	

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
		<p>3.2 ดูแลให้ดื่มน้ำทางปากในกรณีที่เสมหะมากเพื่อป้องกันการสำลัก</p> <p>3.3 ช่วยเหลือในการระบายเสมหะ โดยการทากายภาพทรวงอก ก่อนปฏิบัติให้ประหม่นโดยการฟังเสียงการหายใจ และสังเกตอาการไอ ควรทำขณะท้องว่าง ดังนั้นจึงควรดื่มน้ำ งดอาหาร ก่อนปฏิบัติอย่างน้อย 1-2 ชั่วโมง ช่วยดูดเสมหะในทารกหรือผู้ป่วยเด็กเล็กที่ไม่สามารถขับเสมหะออกเองได้ ส่วนเด็กโตสอนการไออย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>3.4 ดูแลให้ได้รับสารน้ำอย่างเพียงพอ ในเด็กโตแนะนำให้ดื่มน้ำมากๆ</p> <p>3.5 ดูแลให้ได้รับออกซิเจนชนิดที่มีละอองฝอยไอน้ำ เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นของทางเดินหายใจ</p> <p>3.6 ดูแลให้ได้รับยาขยายหลอดลม ยาละลายเสมหะ และยาขับเสมหะตามแผนการรักษา</p> <p>4. ปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดอาการชักเกร็งเนื่องจากมีไข้สูง</p> <p>4.1 วัดสัญญาณชีพ โดยเฉพาะอุณหภูมิทุก 4 ชั่วโมงถ้ามีไข้อุณหภูมิมากกว่า 37.5 องศาเซลเซียส ให้การพยาบาลโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - เช็ดตัวลดไข้ พร้อมสอนสาธิตวิธีการเช็ดตัวที่ถูกต้องแก่ญาติ - ให้ดื่มน้ำบ่อย ๆ เพื่อช่วยในการพาความร้อนออกจากร่างกาย - ให้ยาลดไข้ตามแผนการรักษา ทุก 4 – 6 ชั่วโมง (prn) - วัดไข้ซ้ำเพื่อประเมินผลหลังการเช็ดตัวลดไข้ 30 นาที - แนะนำไม่สวมเสื้อผ้า หรือห่มผ้าที่หนาเกินไป <p>4.2 สังเกตอาการนำก่อนเกิดอาการชักเกร็ง เช่น ตัวร้อนมาก หนาวสั่น เพ้อ ตาลอย ให้รีบเช็ดตัวด้วยน้ำอุ่น</p> <p>4.3 เตรียมอุปกรณ์ ยา ให้พร้อมใช้ได้ทันทีเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน</p>	

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
		<p>5. ปฏิบัติการพยาบาลเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับสารอาหารและสารน้ำเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย ได้แก่</p> <p>5.1 ประเมินความสามารถในการรับประทานอาหาร เช่น ระดับความรู้สึกตัว ความสามารถดูดกลืน</p> <p>5.2 ดูแลให้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำตามแผนการรักษา</p> <p>5.3 ประเมินภาวะขาดน้ำ ได้แก่ ความยืดหยุ่นของผิวหนัง ริมฝีปากแห้ง ความสมดุลของน้ำเข้า-ออก ในร่างกายทุก 8 ชั่วโมง</p> <p>5.4 ทำความสะอาดช่องปากก่อนและหลังรับประทานอาหาร</p> <p>5.5 ติดตามและบันทึกการได้รับสารอาหาร สารน้ำ ตามแผนการรักษา</p> <p>6. ปฏิบัติการพยาบาลเพื่อให้ผู้ป่วยและญาติคลายความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วย</p> <p>6.1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก บิดา มารดา โดยการพูดคุย ให้การพยาบาลอย่างนุ่มนวลและมีท่าที่เป็นกันเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความไว้วางใจและสัมพันธภาพที่ดี</p> <p>6.2 เปิดโอกาสให้บิดา มารดาซักถามปัญหาเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของบุตร และตอบข้อซักถามด้วยวาจา ที่นุ่มนวล สุภาพ เพื่อเป็นการคลายความวิตกกังวล</p> <p>6.3 อธิบายให้บิดา มารดาเข้าใจเกี่ยวกับพยาธิสภาพของโรค การดำเนินของโรค แผนการรักษาของแพทย์ให้บิดา มารดาฟังพอสังเขป เพื่อการให้ความร่วมมือในการรักษา</p> <p>6.4 อนุญาตให้มารดาหรือบิดาดูแลบุตรอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับความอบอุ่น ไม่เกิดความหวาดกลัว</p> <p>6.5 เสริมสร้างกำลังใจให้บิดามารดา หรือญาติในเรื่องของการดูแลบุตร เพื่อให้ญาติเกิดความมั่นใจมากขึ้น ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเช็ดตัวลดไข้ 	

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
		<p>- การให้ยาตามแผนการรักษาของแพทย์</p> <p>- การช่วยเหลือเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน</p> <p>7. ปฏิบัติการพยาบาลเพื่อให้ผู้ป่วยและญาติมีความพร้อมในการดูแลตนเองหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล ได้แก่</p> <p>7.1 ประเมินความรู้ผู้ดูแลผู้ป่วยเกี่ยวกับการดูแลตนเองเมื่อกลับบ้าน</p> <p>7.2 สอนสาธิตพร้อมให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวเพิ่มเติม การดูแลตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน แนะนำรับประทานยาตามแผนการรักษาจนหมดและสังเกตอาการแพ้ยา เมื่อแพ้ยาให้หยุดยาแล้วไปพบแพทย์พร้อมนำยาไปด้วย</p> <p>7.3 แนะนำรักษาความสะอาด ความอบอุ่นร่างกาย หลีกเลี่ยงควันไฟ ควันบุหรี่ ฝุ่นละออง หรือการอยู่ที่สถานที่แออัด</p> <p>7.4 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ครบ 5 หมู่ ปรุงสุก สะอาด</p> <p>7.5 แนะนำสังเกตอาการผิดปกติที่ต้องมาพบแพทย์เช่น มีไข้สูง ซีมลง หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ เป็นต้น</p> <p>7.6 มาตรวจตามนัดทุกครั้ง เพื่อการรักษาที่ต่อเนื่องและถูกต้อง</p> <p>7.7 แนะนำช่องทางการขอความช่วยเหลือหรือติดต่อกลับ กรณีเกิดความไม่มั่นใจ หรือกรณีเกิดภาวะฉุกเฉินต้องการได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน เช่น สถานีอนามัยใกล้บ้าน เบอร์โทรศัพท์ของโรงพยาบาล ซึ่งจะอยู่ที่หน้าบัตรประจำตัวผู้ป่วยหรือที่ถุงยาของโรงพยาบาล สามารถสอบถามได้ตลอด 24 ชั่วโมง</p>	

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
<p>มาตรฐานที่ 5</p> <p>การวางแผน การวางแผน จำหน่ายและการ จำหน่ายและการ ดูแลต่อเนื่อง ดูแลต่อเนื่อง</p>	<p>การวางแผน จำหน่ายและการ ดูแลต่อเนื่อง ผู้ป่วยเด็กโรคปอด อักเสบ</p>	<p>พยาบาลวิชาชีพวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยครอบคลุมปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับทีมสหสาขา โดยใช้รูปแบบ M-E-T-H-O-D ได้แก่</p> <p>1. M = Medication การรับประทานยาตามคำสั่งแพทย์จนหมดและสังเกตอาการแพ้ยา ถ้าเกิดอาการแพ้ยาให้หยุดยาแล้วไปพบแพทย์พร้อมนำยาไปด้วย</p> <p>2. E = Environment สภาพที่ควรจัด : รักษาความสะอาดที่พักอาศัยและบริเวณรอบๆบ้านให้สะอาด เป็นระเบียบ อากาศถ่ายเทสะดวก สิ่งที่ควรระวัง : หลีกเลี่ยงควันไฟ ควันบุหรี่ ฝุ่นละอองหรืออยู่สถานที่แออัด</p> <p>3. T = Treatment แนะนำผู้ป่วย/ญาติ ให้เข้าใจเป้าหมายการรักษาและมีทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติตามการรักษา โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนะนำให้ปฏิบัติกิจกรรมการรักษา เช่น การทำทางเดินหายใจให้โล่งโดยการดูดเสมหะด้วยลูกยางแดง หรือการล้างจมูกเพื่อระบายน้ำมูก การพ่นยาขยายหลอดลม การใส่ออกซิเจน การทำกายภาพทรวงอก - แนะนำวิธีการใช้และวิธีทำความสะอาดอุปกรณ์ เครื่องมือ ที่ใช้กับผู้ป่วย - แนะนำแหล่งที่จะหาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ เช่น รพสต.ใกล้บ้าน - แนะนำความรู้ในการเฝ้าระวังและจัดการกับภาวะฉุกเฉิน/อาการผิดปกติ - สอนเรื่องการใช้กระบอกกรวยพ่นยาขยายหลอดลม และการทำความสะอาดก่อนหลังการใช้ <p>งาน</p>	<p>-ผู้ป่วยและครอบครัวมีความพร้อมทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และจิตวิญญาณก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล</p> <p>-ผู้ป่วยและครอบครัวมีความรู้และทักษะที่จำเป็น ในการดูแลสุขภาพตนเองก่อนจำหน่าย</p>

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
		<p>4. H = Health</p> <p>โรคปอดบวมหรือปอดอักเสบ เป็นการอักเสบของเนื้อปอดชั้นในสุด ทำให้หลอดเลือดฝอยส่วนปลายสุดและถุงลมปอดเต็มไปด้วย Exudate ทำให้ปอดไม่สามารถแลกเปลี่ยนก๊าซได้เพียงพอ พบในเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ พบได้ประมาณร้อยละ 10 ของเด็กที่มารับการรักษาด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันของระบบทางเดินหายใจ และเป็นโรคที่มีความรุนแรงและเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่งในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี (Sectish & prober, in Behrman, Kliegman & Jenson, Eds., 2004 : 1432)</p> <p>อาการและอาการแสดง</p> <p>อาการของปอดอักเสบมีลักษณะและความรุนแรงแตกต่างกันไปในแต่ละรายขึ้นกับชนิดของเชื้อที่เป็นสาเหตุ อายุ ตำแหน่งที่เกิดการอักเสบ โดยทั่วไปเด็กจะมีไข้สูงอย่างเฉียบพลันและหนาวสั่น บางรายปวดศีรษะนำมาก่อน 3-4 วัน ไอแห้งๆ เจ็บหน้าอก ต่อมาจะไอมีเสมหะ อาจเป็นสีเหลืองเป็นหนองหรือมีเลือดปน หายเร็ว ตื่น หอบเหนื่อย หน้าอกบวม ขาโยกโยก ฟังปอดจะได้ยินเสียงกรอบแกรบ (Crepitation) และเสียงอืด (Wheezing)</p> <p>5. O = Outpatient referral</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนะนำสถานที่ใช้บริการใกล้บ้าน เพื่อสะดวกในการใช้บริการ - การมาตรวจตามแพทย์นัด เพื่อการได้รับการรักษาหรือดูแลต่อเนื่อง <p>6. D = Diet</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรได้รับอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ ปรุงสุก สด สะอาด - เด็กเล็กควรได้รับนมแม่ตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุ 6 เดือน ค่อยเริ่มให้อาหารเสริมร่วมด้วย เช่น น้ำส้มคั้น <p>กล้วยครูด ข้าวบด ซีรีแลค เป็นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรหลีกเลี่ยงอาหารรส หวาน มัน เค็ม ขนมหอม ขนมหขี้เี่ยว - จัดทำในท่านั่งหรือนอนศีรษะสูง ก่อนและหลังรับประทานอาหารอย่างน้อย 30-60 นาที เพื่อป้องกันการสำลัก 	
มาตรฐานที่ 6	ประเมินผลการปฏิบัติกรพยาบาล	<p>พยาบาลวิชาชีพ ประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ป่วยหายใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ทางเดินหายใจโล่ง ไม่มีอาการพร่องออกซิเจน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ป่วยได้รับการประเมินผลภายหลังการปฏิบัติการพยาบาล

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
การประเมินผล การปฏิบัติการ พยาบาล	ผู้ป่วยเด็กโรคปอด อักเสบ	3. สามารถระบายเสมหะออกได้ ไอลดลง 4. ผู้ป่วยไม่มีไข้ ไม่มีอาการชกจากไข้สูง 5. ผู้ป่วยไม่มีภาวะขาดสารอาหารและสารน้ำ 6. ผู้ป่วยและผู้ดูแลคลายความวิตกกังวลเรื่องการเจ็บป่วย 7. ผู้ดูแลผู้ป่วยมีความรู้เรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อกลับบ้าน	2. ผู้ป่วยปลอดภัยจาก ภาวะแทรกซ้อนที่ คุกคามต่อชีวิต
มาตรฐานที่ 7 การสร้างเสริม สุขภาพ	การสร้างเสริม สุขภาพผู้ป่วยโรค ปอดอักเสบ	พยาบาลวิชาชีพและทีมสหสาขาวิชาชีพ ปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพผู้ป่วยและญาติ โรคปอดอักเสบ ในเด็ก ได้แก่ 1. ให้ความรู้ผู้ป่วยและครอบครัวเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวขณะอยู่โรงพยาบาล และการดูแลตัวเอง ต่อเนื่องที่บ้าน 2. สร้างเสริมสุขภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้ป่วย ให้สอดคล้องกับปัญหาและความ ต้องการของผู้ป่วยแต่ละราย เช่น - กระตุ้นการออกกำลังกายอย่างเหมาะสม เพื่อการฟื้นฟูสภาพกล้ามเนื้อและข้อ การฝึกการหายใจ การไออย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น 3. ประเมินความก้าวหน้าของภาวะสุขภาพผู้ป่วยที่ได้รับการสร้างเสริมสุขภาพทุกครั้ง ก่อนที่จะเริ่ม กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในขั้นตอนต่อไป โดยผสมผสานเข้ากับการประเมิน การตรวจเยี่ยมที่ปฏิบัติ ตามมาตรฐาน การดูแลผู้ป่วยเฉพาะโรค 4. ปรับปรุงแผนการสร้างเสริมสุขภาพด้านร่างกาย และจิตใจให้เป็นปัจจุบัน 5. ประเมินสรุปผลการสร้างเสริมสุขภาพ 6. บันทึกการให้บริการสร้างเสริมสุขภาพผู้ป่วย	ผู้ป่วยและครอบครัว ได้รับการสร้างเสริม สุขภาพอย่างเหมาะสม กับสภาวะความเจ็บป่วย ที่เป็นอยู่

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
มาตรฐานที่ 8 การคุ้มครอง ภาวะสุขภาพ	การคุ้มครองภาวะสุขภาพผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบ	พยาบาลวิชาชีพและทีมสหสาขาวิชาชีพปฏิบัติการคุ้มครองภาวะสุขภาพผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินและติดตามอาการผู้ป่วยตั้งแต่ระยะแรกและต่อเนื่อง เพื่อวินิจฉัยความต้องการการคุ้มครองภาวะสุขภาพจากอันตรายต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ 2. วางแผนการคุ้มครองภาวะสุขภาพจากอันตรายทั้งด้านร่างกายและจิตใจร่วมกับทีมพยาบาล และทีมสหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง 3. ปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการคุ้มครองภาวะสุขภาพ และป้องกันภาวะแทรกซ้อนในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 การตรวจสภาพผู้ป่วยอย่างละเอียด ป้องกันการรักษาพยาบาลผิดคน เช่น มีป้ายข้อมูลที่ระบุชื่อ-สกุล HN AN วันเดือนปีเกิดของผู้ป่วย 3.2 จำแนกผู้ป่วยที่มีภาวะเสี่ยง มีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน 3.3 ปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักของ standard Precaution เพื่อป้องกันการติดเชื้อจากผู้ป่วยอื่น 3.4 เฝ้าระวังการตกเตียง หรือปลัดตกหกล้มเมื่อเด็กอยู่บนเตียงให้ยกไม้กั้นเตียงขึ้นทุกครั้ง 3.5 จัดสิ่งแวดล้อมในห้องผู้ป่วยให้เหมาะสม มีความปลอดภัย 4. ติดตามเฝ้าระวังอุบัติการณ์การเกิดอันตราย วิเคราะห์สาเหตุ และปรับปรุงแผนการป้องกันอันตรายด้านร่างกายและจิตใจอย่างต่อเนื่อง 5. ประเมินและสรุปผลการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อการคุ้มครองภาวะสุขภาพผู้ป่วย 6. บันทึกผลการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อการคุ้มครองภาวะสุขภาพผู้ป่วย 	ผู้ป่วยปลอดภัยจากภาวะภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกันได้
มาตรฐานที่ 9 การให้ข้อมูลและ	การให้ข้อมูลและความรู้ด้านสุขภาพ	พยาบาลวิชาชีพและทีมสหสาขาวิชาชีพปฏิบัติการให้ข้อมูลและความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วยและครอบครัวผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบ ได้แก่	ผู้ป่วยและครอบครัวสามารถปฏิบัติตนได้

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
ความรู้ด้าน สุขภาพ	ผู้ป่วยเด็กโรคปอด อักเสบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินปัญหา ความเข้าใจ การรับรู้ และความคาดหวังเกี่ยวกับอาการและความเจ็บป่วยของผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการให้ข้อมูลและความรู้กับผู้ป่วยและญาติ 2. วางแผนการให้ข้อมูลและความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วยและครอบครัวตามปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยแต่ละราย 3. ให้ข้อมูลและความรู้แก่ผู้ป่วยและครอบครัวในเรื่องต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ภาวะของโรคและแผนการรักษาของแพทย์ 3.2 แผนการรักษา แผนการพยาบาล และแผนการดูแลร่วมกันของทีมสหสาขา 3.3 การปฏิบัติตัวเมื่อกลับไปอยู่ที่บ้าน 3.4 สิทธิที่พึงมีและพึงได้จากโรงพยาบาล และทีมสหสาขาวิชาชีพ 3.5 การใช้สถานที่ สิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งประโยชน์ในโรงพยาบาล 3.6 กฎระเบียบของโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยและครอบครัว 4. อธิบายหรือชี้แจงให้ผู้ป่วยและครอบครัวเข้าใจเหตุผล และความจำเป็นของการลงนามยินยอมการรักษา 5. ให้ข้อมูลกับผู้ป่วยและครอบครัวอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย 6. บันทึกการให้ข้อมูลและความรู้แก่ผู้ป่วยและครอบครัวอย่างต่อเนื่อง และครบถ้วน 	ถูกต้องขณะรับการรักษาและเมื่อกลับบ้าน
มาตรฐานที่ 10 การพิทักษ์สิทธิ ผู้ป่วย	การพิทักษ์สิทธิแก่ ผู้ป่วยและ ครอบครัวผู้ป่วยเด็ก โรคปอดอักเสบ	พยาบาลวิชาชีพและทีมสหสาขาวิชาชีพ ปฏิบัติการพิทักษ์สิทธิแก่ผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยทุกคนโดยไม่เลือกชนชั้นวรรณะ เชื้อชาติ ศาสนา โดยยึดหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ให้การดูแลผู้ป่วยทุกรายเป็นอย่างดี อย่างสมเหตุสมผล และตัดสินใจให้การดูแลเป็นรายๆ ตามความเหมาะสมกับอาการหรือโรคที่เป็น ด้วยวิจารณญาณ และความรู้ในวิชาชีพ 	ผู้ป่วยได้รับการพิทักษ์สิทธิที่พึงได้อย่างเหมาะสมตามปัญหาและความต้องการตลอดระยะเวลาที่รับการรักษาอยู่ในหอผู้ป่วย

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
		<p>1.2 ปฏิบัติการพยาบาลต่อผู้ป่วยทุกรายอย่างเท่าเทียมกันด้วยความเอื้ออาทร มีน้ำใจเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เห็นอกเห็นใจ ให้ความเป็นกันเองบนพื้นฐานความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา</p> <p>1.3 ปฏิบัติต่อผู้ป่วยทุกคนด้วยความสุภาพ อ่อนโยน ปราศจากการบังคับ ชูเชิญ ล่วงก่อน ดุหมิ่น และอธิบายหรือบอกกล่าวทุกครั้งแก่ผู้ป่วยและครอบครัวก่อนปฏิบัติการพยาบาล</p> <p>1.4 ละเว้นการปฏิบัติที่มีอคติ การใช้อำนาจหน้าที่ และข้อได้เปรียบ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว</p> <p>1.5 เคารพเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา หรือพิธีกรรมของผู้ป่วย</p> <p>1.6 เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและครอบครัวซักถามและขอความช่วยเหลือ</p> <p>2. ปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ดังนี้</p> <p>2.1 การให้ข้อมูล / บอกกล่าวข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ป่วยและครอบครัว เช่น แผนการรักษาของแพทย์และแผนการพยาบาล</p> <p>2.2 การรักษาความเป็นส่วนตัว และความลับของผู้ป่วย เกี่ยวกับ</p> <p>2.2.1 ความลับของเวชระเบียนทั้งสิทธิการใช้ และเข้าถึงข้อมูลเวชระเบียน</p> <p>2.2.2 การเผยแพร่ข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษา เรียนรู้ / วิจัย</p> <p>2.2.3 การเปิดเผยร่างกายจากบริการรักษาพยาบาล</p> <p>3. ดูแลให้ได้รับสิทธิพึงมีพึงได้และไม่ถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคล จากบุคลากรทางการแพทย์อื่น</p> <p>3.1 การได้รับการอธิบายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับภาวะสุขภาพของผู้ป่วย รวมทั้งวิธีการตรวจรักษาต่างๆ</p> <p>3.2 ให้ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับทราบ ชื่อ-สกุล ของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพที่เป็นผู้ให้บริการตนเอง</p> <p>3.3 ไม่เปิดเผยความลับของผู้ป่วย เว้นแต่ด้วยความยินยอมจากผู้ป่วยหรือผู้ที่มีอำนาจปกครองผู้ป่วย</p>	

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
มาตรฐานที่ 11 การบันทึก ทางการพยาบาล	การบันทึกทางการ พยาบาลผู้ป่วยเด็ก โรคปอดอักเสบ	<p>พยาบาลวิชาชีพบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เพื่อการสื่อสารกับทีมพยาบาลและสหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการบันทึกการประเมินผู้ป่วยตั้งแต่แรกรับจนจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การประเมินสภาพจิตใจ ความวิตกกังวลทั้งของผู้ป่วยและญาติผู้ดูแล 1.2 ประเมินสัญญาณชีพ 1.3 การประเมินอาการและอาการแสดง อาการแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ 1.4 การประเมินสภาพความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน 1.5 การประเมินสภาพความสามารถในการรับประทานอาหาร 2. การวินิจฉัยการพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 เสี่ยงต่อการเกิดภาวะการหายใจล้มเหลวเนื่องจากมีพยาธิสภาพที่ปอด 2.2 เสี่ยงต่อการเกิดภาวะเนื้อเยื่อของร่างกายได้รับออกซิเจนไม่เพียงพอ 2.3 เสี่ยงต่อการเกิดการอุดตันทางเดินหายใจเนื่องจากการระบายเสมหะไม่มีประสิทธิภาพ 2.4 มีโอกาสเกิดการชักเกร็งเนื่องจากมีไข้สูง 2.5 ผู้ป่วยและผู้ดูแลมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วย 2.6 ผู้ดูแลผู้ป่วยพร้อมความรู้เรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อกลับบ้าน 3. การวางแผนการพยาบาลและการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ดูแลให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากภาวะการหายใจล้มเหลว 3.2 ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับออกซิเจนอย่างเพียงพอ 3.3 ดูแลทางเดินหายใจให้โล่ง 3.4 ดูแลให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากไข้สูง 3.5 ดูแลให้ได้รับสารอาหารและสารน้ำอย่างเพียงพอ 	พยาบาลบันทึกข้อมูล ผู้ป่วยได้ครบถ้วน เป็น ลายลักษณ์อักษร และ ใช้เป็นเอกสารอ้างอิง แทนกฎหมายได้

มาตรฐาน	แนวปฏิบัติ	กิจกรรมการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
		3.6 ดูแลให้ผู้ป่วยและญาติคลายความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วย 3.7 เสริมพลังให้ผู้ป่วยและญาติมีความรู้ในการดูแลตนเองเมื่อกลับบ้าน	

อ้างอิงจากเอกสาร คู่มือการพยาบาลเด็ก 2 (ฉบับปรับปรุง) การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2555.